

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 Облік і оподаткування
(шифр та найменування спеціальності)

за магістерською програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
(назва магістерської програми)

на тему: «Обліково-аналітичне забезпечення управління фінансовим станом підприємства (на прикладі АТ «Одесаобленерго»)»
(назва теми)

Виконавець:

студентка ЦЗФН

Трехлєбова Світлана Іванівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

Кандидат економічних наук, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Волкова Ніна Анатоліївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Енергетична система України за розмірами є шостою в Європі після Німеччини, Франції, Італії, Іспанії та Великобританії.

Постачання електроенергії на території України є однією з галузей економіки, яка розвивається найбільш динамічно, оскільки останніми роками у даній сфері відбувається відчутна позитивна динаміка за ключовими показниками діяльності.

Як свідчать дані Головного управління статистики в Одеській області, за 2018 рік обсяг реалізованої продукції постачання електроенергії, газу, пару та кондиційованого повітря становив 16,3 млрд. грн. і у порівнянних цінах проти 2017 р. збільшився майже на 22,9% [Додаток А.].

Значна кількість існуючих загроз та ризиків при формуванні сталого розвитку й ефективного функціонування будь-якого підприємства, вимагає удосконалення наявних та розроблення нових механізмів управління фінансовим станом підприємств.

На сьогоднішній день фінансовий стан є визначальним чинником конкурентоспроможності й сталого розвитку підприємства та найважливішою характеристикою функціонування фірми в ринкових умовах. Дослідження фінансового стану підприємства дозволяє визначити рівень його конкурентоспроможності і місце підприємства в економічному середовищі.

Однією з найважливіших складових процесу управління фінансово-господарською діяльністю підприємства є комплексна оцінка фінансового стану. У процесі аналізу фінансового стану підприємства слід докладно проаналізувати обіговість усього майна підприємства, обігових коштів, їх окремих видів.

Тільки за допомогою систематичної комплексної оцінки фінансового стану суб'єкта господарювання можна забезпечити оптимальний напрям розвитку та запобігання в його діяльності кризи.

Мета дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є дослідження аспектів обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовим станом підприємства на практиці, розроблення практичних рекомендацій щодо забезпечення підвищення ефективності аналізу фінансового стану підприємства.

Завдання дослідження:

- дослідити поняття та економічну сутність фінансового стану;
 - дослідити діючі системи обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовим станом;
 - дослідити зарубіжний досвід проведення аналізу фінансового стану підприємств;
 - дослідити організацію синтетичного та аналітичного обліку засобів та джерел фінансування;
 - розглянути особливості проведення внутрішнього аудиту фінансового стану;
 - виявити проблемні ділянки в організації обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовим станом та запропонувати шляхи їх вирішення.
- **Об'єктом дослідження** виступає діюча система обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовим станом енергопостачального підприємства.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних аспектів формування обліково-аналітичного забезпечення управління фінансового стану підприємств.

Методи дослідження. Враховуючи особливості предмету для досягнення поставленої мети у роботі використано такі загальнонаукові методи дослідження як індукція, дедукція, систематизація, наукова абстракція і порівняння, аналіз та синтезу (при дослідженні сутності обліково-аналітичного забезпечення, основних елементів бухгалтерського обліку засобів та джерел фінансування та внутрішнього аудиту фінансового стану

підприємства, аналіз ймовірності банкрутства проводився за допомогою багатофакторних моделей Альтмана, Ліса, Спрінгейта.

Інформаційною базою дослідження є нормативно-правові документи, які регулюють ведення бухгалтерського обліку й формування звітності; результати новітніх наукових досліджень вітчизняних та зарубіжних учених з проблем формування обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовим станом; матеріали фахових видань та науково-практичних конференцій; спеціалізовані офіційні статистичні дані та фахові Інтернет-сайти; фінансова звітність енергопостачального підприємства АТ «Одесаобленерго».

Структура та обсяг роботи: Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (97 найменувань) та 15-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 128 сторінок. Основний зміст викладено на 109 сторінках. Робота містить 30 таблиць, 36 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 2 статті:

«Внутрішній аудит фінансового стану підприємства» збірник тез доповідей учасників VIII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 19-20 листопада 2019 р. м. Херсон.

«Аналіз показників платоспроможності (ліквідності) підприємства АТ «Одесаобленерго» збірник тез доповідей учасників INTERNATIONAL INTERNET CONFERENCE 18 November 2019, Vinnytsia, Ukraine.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «*Теоретичні аспекти стратегічного розвитку підприємства*» розглянуто економічну сутність поняття фінансовий стан підприємства, джерела інформації про фінансовий стан підприємства, основні показники оцінки фінансового стану підприємства.

У другому розділі проаналізовано облік необоротних активів, облік оборотних активів, облік власного капіталу, облік позикового капіталу, роботу внутрішнього аудиту на підприємстві.

У третьому розділі запропоновано:

Для зменшення дебіторської заборгованості управлінському персоналу підприємства можна рекомендувати: проводити контроль над станом розрахунків з покупцями; формувати широке коле споживачів, що дозволить зменшити ризик несплати одним або кількома великими покупцями; використовувати метод нарахування відсотків за відстрочку платежу або надання знижок дебіторам при достроковій оплаті.

Для збільшення фінансової стійкості, підприємству рекомендовано нарощувати і в подальшому власний капітал шляхом проведення пролонгації кредиторської заборгованості за товари, роботи та послуги.

Продовжувати збільшення власних оборотних коштів, шляхом продажу не використовуваних у виробничій діяльності необоротних активів.

Оптимізувати структуру основного капіталу, за допомогою зменшення пасивної частини основних засобів.

Проводити контроль за співвідношенням дебіторської і кредиторської заборгованості.

Управлінському персоналу АТ «Одесаобленерго» звернути увагу на необхідність розробки функціональної стратегії управління платоспроможністю підприємства.

ВИСНОВКИ

На підставі проведеного дослідження, було зроблено наступні висновки:

- тема управління фінансовим станом підприємства і його аналітичного забезпечення завжди буде актуальна на сучасному етапі розвитку українського підприємства і неодноразово була освітлена в працях вітчизняних і зарубіжних фахівців;
- для управління фінансовим станом необхідне створення ефективної і дієвої системи, яка складається з обліку, внутрішнього аудиту і фінансового аналізу.

При написанні кваліфікаційної роботи були вивчені існуючі теоретичні та методичні рекомендації щодо формування обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовим станом підприємства і були зроблені наступні висновки:

1. Проблема уточнення змісту поняття «фінансовий стан» являє собою практичний інтерес. Від того, яке значення вкладається в це поняття, які критерії приймаються за основу його оцінки, залежить стійкість і стабільність розвитку підприємства.

У сучасній економічній літературі існує безліч різних поглядів на зміст поняття «фінансовий стан». На основі їх узагальнення в кваліфікаційній роботі показано, що практично у всіх визначеннях фінансовий стан підприємства розглядається, як збалансованість активів і пасивів балансу, що проявляється в платоспроможності компанії;

1. Розглянуто економічну сутність поняття фінансовий стан підприємства, як категорії, що відображає стан капіталу в процесі його кругообігу і здатність компанії до саморозвитку;
2. Для формування управлінських рішень з питань фінансової та економічної діяльності підприємства необхідно проводити фінансовий

аналіз. Ряд показників для цієї мети може бути сформований з внутрішніх і зовнішніх джерел підприємства.

3. Для систематизації різних джерел обліково-аналітичного забезпечення оцінки фінансового стану підприємства необхідне створення інформаційної бази, особливістю якої є наявність різноманітних джерел інформації.

В якості інформаційного забезпечення виступає внутрішня інформація, представлена в фінансовій звітності підприємства, першоджерелом якої є дані бухгалтерського обліку. Тим не менш, не варто недооцінювати роль зовнішньої інформації, яка відображає умови функціонування економічного суб'єкта та відображає якісну сторону його діяльності.

Таким чином, вся система інформаційного забезпечення повинна відповідати вимогам та завданням аналізу, тобто забезпечувати отримання даних, необхідних для глибокого вивчення факторів для виявлення резервів підприємства. В іншому випадку висновки, зроблені за результатами аналізу, не відповідатимуть дійсності, а розроблені управлінським персоналом пропозиції не принесуть користі підприємству.

4. Для визначення значення численних аналітичних показників, використовують метод порівняння з аналогічним попереднім періодом, з нормативними значеннями, з показниками конкуруючих підприємств, з середньогалузевими значеннями.

Для розрахунку показників, характеризуючи фінансовий стан підприємства, в якості інформаційної бази, яка наповнює значеннями розрахункові формули різного ступеня складності, використовуються показники форм бухгалтерської звітності і в першу чергу розглядаються показники бухгалтерського балансу і звіту про сукупний дохід.

5. На фінансовий стан підприємства також впливає порядок розрахунків з дебіторами та кредиторами і для оцінки стану дебіторської та кредиторської заборгованості на реальний час, традиційні форми звітності не завжди дають повну і достовірну інформацію.

Об'єктом дослідження в кваліфікаційній роботі виступає АТ «Одесаобленерго», підприємство, основною діяльністю якого є розподіл електричної енергії на території Одеської області.

У ході дослідження було розглянуто методику обліку необоротних і оборотних активів, облік власного капіталу, облік залученого капіталу і зроблені такі висновки:

- на досліджуваному підприємстві внутрішньогосподарський облік відбувається згідно норм чинного законодавства та стандартів П(С)БУ;
- фінансова звітність підприємства формується за правилами, визначеними чинними законодавчо-нормативними актами у сфері бухгалтерського обліку та звітності, які в тому числі регламентують порядок подання та розкриття інформації в звітних формах.

Розглянувши ведення обліку на підприємстві можна зробити наступні висновки. На об'єктивність оцінки фінансового стану підприємства впливає порядок визнання та оцінки об'єктів обліку, прийнятий підприємством і зафіксований в його обліковій політиці.

Так, оцінка виробничих запасів при відпуску їх у виробництво та іншому вибутті проводиться за методом ФІФО і впливає на такі коефіцієнти, як:

- коефіцієнт автономії або фінансової незалежності (показує питому вагу власних коштів у загальній сумі джерел фінансування);
- коефіцієнт фінансової стійкості.

Метод ФІФО в умовах постійно зростаючої інфляції, на нашу думку, економічно не вигідний, тому що при його застосуванні собівартість виробленої продукції виявляється заниженою, що веде до збільшення податку на прибуток.

Можна рекомендувати підприємству змінити в обліковій політиці оцінку запасів при вибутті на метод середньозваженої вартості. Тому як, оцінка запасів методом середньозваженої вартості не робить впливу на статті бухгалтерського балансу і звіту про сукупний дохід.

У 2018 році на підприємстві почала працювати служба внутрішнього аудиту. Присутність в Товаристві відділу внутрішнього аудиту допомагає більш успішно функціонувати.

Внутрішній аудитор на відміну від зовнішнього, зацікавлений в такій інформації, як: прогноз виручки; прогноз прибутку; програма введення в експлуатацію нових основних засобів; матеріали для порівняння аналітичних даних і виявлення помилок в фінансовій звітності.

За допомогою внутрішнього аудиту на підприємстві проводиться детальна перевірка безпеки активів та правильного використання ресурсів, контролюється якість та відповідність, а також оцінюється надійність та справжність фінансової звітності, ризику та фінансового стану підприємства в цілому.

Після проведення всіх процедур і фінансового аналізу внутрішній аудитор складає об'єктивний звіт і пропонує ряд рекомендацій щодо вирішення виявлених проблем, а також для досягнення цілей прибутковості та підвищення конкурентоспроможності.

Аналіз основних показників, що характеризують діяльність Товариства протягом досліджуваного періоду свідчить, що на кінець 2018 року підприємству вдалося вирівняти фінансовий стан з кризового до нестійкого.

За результатами фінансово-господарської діяльності в 2018 році Товариство отримало прибуток в сумі – 944 тис. грн.

Але, дебіторська заборгованість підприємства, яка є невід'ємною частиною оборотного капіталу, поступово збільшується.

Для її зменшення управлінському персоналу підприємства можна рекомендувати: проводити контроль над станом розрахунків з покупцями; формувати широке коле споживачів, що дозволить зменшити ризик несплати одним або кількома великими покупцями; використовувати метод нарахування відсотків за відстрочку платежу або надання знижок дебіторам при достроковій оплаті.

Для збільшення фінансової стійкості, підприємству рекомендовано нарощувати і в подальшому власний капітал шляхом проведення пролонгації кредиторської заборгованості за товари, роботи та послуги.

Продовжувати збільшення власних оборотних коштів, шляхом продажу не використовуваних у виробничій діяльності необоротних активів.

Оптимізувати структуру основного капіталу, за допомогою зменшення пасивної частини основних засобів.

Проводити контроль за співвідношенням дебіторської і кредиторської заборгованості.

АНОТАЦІЯ

Трехлебова Світлана Іванівна,
(*прізвище та ініціали студента*)
«Обліково-аналітичне забезпечення управління фінансовим станом підприємства
(на прикладі АТ «Одесаобленерго»)»,
(*назва кваліфікаційної роботи*)
кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності «071 Облік і оподаткування» за магістерською програмою
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»,
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2019 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – діюча система обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовим станом енергопостачального підприємства.

У роботі розглядаються теоретичні основи обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовим станом підприємства на прикладі підприємства АТ «Одесаобленерго».

Досліджено та проаналізовано облік необоротних і оборотних активів, власного і позикового капіталу. Вивчені основні завдання та особливості внутрішнього аудиту фінансового стану підприємства. Здійснений аналіз фінансової стійкості; платоспроможності; ефективності використання капіталу; на ймовірність банкрутства.

Запропоновано В роботі пропонується вести облік запасів методом середньозваженої вартості з метою підвищення ефективності функціонування; нараціувати власні обігові кошти; прискорити оборотність дебіторської заборгованості

Ключові слова: фінансовий стан, звітність, обліково-аналітичне забезпечення, підприємство, внутрішній аудит, фінансовий аналіз.

ANNOTATION

Trekhliebova Svitlana Ivanivna,
(student's name and initials)
«Accounting and analytical support for managing the financial condition of the enterprise (exemplified by
the enterprise SC«Odesoblenergo»)»,
(*the title of qualifying work*)
qualification work for a master's degree in discipline«071 Accounting and Taxation»
under the master's program «Accounting, Auditing and Taxation of Entrepreneurship»,
Odessa National Economic University
Odessa, 2019

The Master's qualification work consists of three sections. The object of study is the current system of accounting and analytical support for managing the financial state of the energy supply company.

The theoretical bases of accounting and analytical security of management of the financial state of the enterprise are considered in the work, exemplified by the enterprise of SC «Odesoblenergo».

It was investigated and analyzed accounting of fixed and current assets of owner and creditor's equity. The main tasks and features of internal audit of the financial state of the enterprise are studied. There was carried out analysis of financial stability; solvency; capital efficiency; bankruptcy possibility.

It was proposed The paper proposes to record stock using the method of weighted average cost, in order to increase the efficiency of operation; to increase own current assets; to accelerate the turnover of receivables.

Key words: financial position, accounting, accounting and analytical security, enterprise, internal audit, financial analysis.